

**Handläggare: Kerstin
Ramsgård**

Engelbrekts förskolor

Telefon:08 205237

Engelbrekts förskolor

Verksamhetsberättelse VB 2013

Sammanfattande analys

Enhetens verksamhetsidé är att erbjuda en trygg och stimulerande miljö där varje barn får god omsorg och stöd för lärande och utveckling i ett långsiktigt perspektiv.

Verksamheten hos oss präglas av värdeorden glädje, engagemang och omtanke.

Målet för vår verksamhet är, att tillsammans med föräldrarna, hjälpa barnen att utvecklas till trygga och hänsynsfulla människor med social, emotionell, motorisk och intellektuell kompetens, nyfikna och redo för framtida utmaningar.

Vår sammanfattande analys bygger på resultatet av enhetens uppföljningar av arbetet vad gäller verksamhetsplanens åtaganden samt läroplanens strävansmål. Den bygger på rapporter från samtliga avdelningar, dvs 18 st. Brukarundersökning och medarbetarenkäter är också underlag för vår analys. Vår bedömning är att Engelbrekts förskolor erbjuder en god verksamhet och att vi lever upp till Verksamhetsplanens förväntade resultat och de förväntningar som i övrigt ställs på oss. Analys, utveckling och förbättringar av enhetens verksamhet är, och har varit i fokus.

Hållbar livsmiljö, åtagandet uppfyllt.

Köket i Ruddammens förskola är kravcertifierat som planerat. Våra samlade matrester tas till vara på 14 av enhetens 18 avdelningar och blir till biogas som ett led i att förbättra stadens miljö. Vi satsar på att ha en hög andel ekologiskt livsmedel, för närvarande över 32 % i enheten. Detta är en höjning från föregående år och över vårt eget årsmål. Miljöarbetet ingår naturligt i olika teman/projekt. Arbetet innebär att barnen medvetandegjorts om vikten av att inte slänga mat, att sopsortera, ej slänga skräp i naturen samt att man på olika sätt kan skapa, leka och ha glädje av diverse "skräpmaterial". till nyttosaker. Barnen inom enheten visar på större förståelse och intresse för miljöns betydelse för vårt välbefinnande och livskvalitet, detta visar sig både i samtal och i barns agerande.

Den hälsovecka som arrangerades under våren fokuserade på glädjen och nyttan av rörelse och fysisk aktivitet samt att pröva annorlunda mat i hälsans tecken. Barnen talar mycket om detta och vi ser ett stort intresse av denna typ av aktiviteter.

Kultur, åtagandet uppfyllt

Efter olika kulturella inslag som barnen fått erfarva ser vi spår i barns eget fria skapande. Barnen har erbjudits professionell scenkonst genom besök på olika evenemang samt även då teatergrupper bjudits in till förskolorna. Vi har erbjudit varierade upplevelser för barnen, dvs musik, -teater, -dans och operaföreställningar. Vi har sett att barn blivit modigare, bättre på att kommunicera och ökat sin självkänsla genom ett arbetssätt där vi tagit vara på varje barns uttrycksätt och möjlighet till påverkan av sin vardag på förskolan. Att vi haft en öronmärkt kulturpeng har också bidragit till det goda resultatet och möjligheten att ta tillvara stadens utbud. Förskolornas representant i enhetens lokala kulturgrupp har spridit information och inspirerar till fortsatt arbete.

Valfrihet och Mångfald, åtagandet uppfyllt

Hemsida och Jämförservice skall ge en korrekt bild av enheten och vi kontrollerar kontinuerligt att det som uppges där stämmer. Vi undviker att ha tomma platser på

avdelningarna. Det kräver en omedelbar och bra dialog kösamordnare - förskola. Vid besök har vi mer och mer märkt att föräldrar redan är uppdaterade via jämförservice och förskolornas hemsida. Detta visar att informationskanalerna är välbesökta och informativa för brukarna.

Engelbrekts förskolor har ett gott renommé och föräldrar är mycket nöjda med den verksamhet vi erbjuder. Detta har visat sig i brukarundersökningar och i de samtal som kontinuerligt förs.

Samverkan med föräldrar och förskoleklassen, åtagandet delvis uppfyllt

Vår strävan att ha en öppen dialog med våra föräldrar och att de ska känna trygghet i vår verksamhet ser vi att vi lyckas med, resultatet för enheten är 91% nöjda föräldrar. Vi har eftersträvat att våra föräldrar är väl informerade om verksamhet, mål och arbetssätt, även här kan vi se att vårt sätt att arbeta har gett gott resultat, 90% av enhetens förälder anser sig väl informerade om enhetens mål och arbetssätt. Föräldrarna har informerats bl a via månadsbrev, informationsmöten både innan och under barnes tid på förskolan, utvecklingssamtal, uppföljningssamtal, föräldramöten, förskoleråd och avslutningssamtal. Det vardagliga och kontinuerliga samtalet har vi sett som det avgörande för den goda samverkan.

Inskolningsperioden är viktig och där börjar vi bygga ett förtroendefullt samarbete med föräldrar genom lyhördhet, delaktighet och ett gott bemötande.

Årets brukarundersökning har visat ett gott resultat och varje avdelning följde upp sina resultat på föräldramöten. Ledningen har tillsammans med varje avdelnings pedagoger gjort en analys av resultatet där vi tillsammans lyft styrkor och utvecklingsområden.

Samarbetet med skolan är något vi vill fortsätta att utveckla. Den upprättade handlingsplanen för samarbetet med skolan har inte följts tillfullo.

Kunskaper och Värden, åtagandet uppfyllt

Avdelningarnas utvärdering visar att samtliga är mycket nöjda med sitt arbetet med att förändra och skapa en utmanande miljö utifrån den barngrupp man har för tillfället. Det pågående fördjupningsarbetet med pedagogisk dokumentation har inneburit många diskussioner på avdelningsnivå hur man ska utveckla sin miljö vidare.

Alla avdelningar har nu iPad och bärbara dator. Den bärbara datorn är pedagogens verktyg för att underlätta det administrativa arbetet.

Vi tror på vikten av högläsning för barn, hur detta bidrar till intresse för det skrivna språket och framtida bokläsning. Vid högläsning ingår barns reflektioner och eget berättande kring det lästa. Vi har även börjat använda iPads för att ytterligare väcka intresse för böcker, läsande och det skrivna språket. Det har visat sig mycket populärt hos barnen. För pedagogerna har fortbildningen inneburit en påminnelse om vikten av hur de som pedagoger ska erbjuda barnen högläsning, samtal och återberättande. Vi har blivit än mer medvetna om vikten av att barn ges möjlighet att erövra språket som en del av det livslånga lärandet. Vi behöver fortsätta utveckla möjligheten för flerspråkiga barn att få tillgång till berättelser, musik och böcker på sitt eget språk.

Vårt samarbete bedömer vi som gott med föräldrar till barn som tillfälligt eller mer varaktigt är i behov av extra stöd i verksamheten, Vi har också haft ett bra samarbete och stöd av extern expertis och stadsdelsförvaltningens specialpedagog.

Matematik har integrerats på ett naturligt sätt i verksamheten men vi behöver bli bättre på att utnyttja det arbetsmaterial som redan finns.

Avdelningarnas rapporter under året visar på många goda exempel på arbetet med naturvetenskap. Teknik är fortfarande svårare att fånga och vi får diskutera ämnet vidare. I vårt arbetssätt ska skogen/naturen vara ett självklart utflyktsmål året om. Det har inte uppfyllts tillfullo. En del avdelningar har arbetat med materialet "Stegvis" och där har man sett positiva förändringar i barngruppen utifrån vår likabehandlingsplan. Vi vill förankra detta material på fler avdelningar eftersom det har gett så tydligt resultat.

Alla barn har som planerats erbjudits rytmik/rörelse minst en gång i veckan.

Grundläggande yrkesutbildning – IT, åtagandet uppfyllt

Så gott som samtliga anställda i enheten har adekvat yrkesutbildning, några är på väg att få genom distansutbildning till barnskötare. 4 av enhetens barnskötare fortbildar sig till förskollärare.

De flesta i enheten har uppnått nivå 3 i PIM-utbildningen och övriga har vårterminen 2014 på sig att bli klara med fortbildningssatsningen. Fortbildning i användandet av iPad har genomförts enligt vår planering. Att få tekniken att fungera har tagit mycket tid. Vi efterlyser mer stöd och hjälp från förvaltningen, gärna en IT-pedagog mot förskolan. WLAN är inkopplat på alla förskolor.

Enhetens uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	0 st		0 st	1600 st	VB 2013
Kommentar					
Enheten har erbjudit ett antal ungdommar sommararbete					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	32,64 %		32 %	15 %	VB 2013
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	80 %		85 %	öka	2013
Kommentar					
14 av enhetens 18 avdelningar sorterar matavfall för biologisk behandling. För 4 avdelningar finns inte förutsättningar i form av lämpliga soprum.					

Nämndmål:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas på Östermalm

Beskrivning

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Stadens miljöprogram ger vägledning.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan, ökad klimatanpassning och fler grönskande utomhusmiljöer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel anställda som går eller cyklar till arbetet	32,31 %		30 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Miljöplanen är implementerad i enhetens arbete via den interna miljögruppen. Vi bedömer att vi arbetar i enlighet med den vision som miljöplanen anger.			

Åtagande:

Förskolan ska i sitt miljöarbete vidta åtgärder som värnar om livsmiljön

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn inom enheten använder återvinningsmaterial i sitt skapande
Barnen informeras om och förstår vikten av att stänga vattenkranen och släcka lampor
Alla barn är delaktiga i arbetet kring återvinning av papper, glas, plast och metall
Alla barn på de förskolor där matsortering sker är delaktiga i hanteringen och har insikt i vad det innebär
Alla trasiga pennor tas tillvara via Pennbrigaden
Barnen plockar upp skräp efter sig och är mån om djur, skog och mark

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi hör och ser att barnen i lek och samtal använder sin kunskap om vikten att värna om livsmiljön.

Kommentar

Avdelningarnas tertialrapporter visar att åtagandet är uppfyllt och att vårt arbete har utgått från de förväntade resultaten. Vi har sett och hört att barnen använder sin kunskap om att värna om sin miljö i lek och samspel.

Köket i Ruddammens förskola blev under året kravcertifierad, vilket betyder att enhetens samtliga kök nu är det. Miljöansvariga inom enheten har haft två interna nätverksmöten där diskussioner förts utifrån åtaganden i VP. Miljöansvariga har haft en stående punkt på dagordningen på APT. Samtliga avdelningarna har källsorterat och gått till återvinningsstationen tillsammans med barnen. Skräpplockardagen genomfördes i april och att ta med sig sitt skräp tillbaka till förskolan är en självklarhet. Kommentar från en dam på Stureplan under skräpplockardagen: "Det finns hopp om framtiden". Miljöarbetet har ingått som en naturlig del i de flesta teman/projekt. Skräpmaterial har till exempel används i olika skapandeformer. Insamlandet av förbrukade pennor till Pennbrigaden har fortlöpt under hela året och flera av enhetens förskolor har vunnit pris i form av nytillverkade pennor. Vi har påmint om vikten av att släcka lampor och stänga vattenkranar.

Exempel på arbete som skett i enheten och som visat sig i barnens lek och samtal är:

Studiebesök i ett bussgarage för att se sambandet mellan att samla matrester som blir till biogas och hur biogasen kan förbättra miljön.

Information om hur renhållningen i staden fungerar blev barnen speciellt intresserade av. Samt hur avloppssystemet är uppbyggt.

Man har fått pröva och se hur saker förmultnas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kravcertifiering	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Nämndmål:

Invånare på Östermalm ska uppleva en rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler samt barn i kommunal förskoleverksamhet ska få tillgång till stadens kulturutbud genom förvaltningens försorg.

Förväntat resultat

Äldre, ungdomar och barn i stadsdelen kommer att uppleva ett tillgängligt och innehållsrikt kulturutbud. Berörda inom förvaltningens verksamheter är nöjda med sina kulturupplevelser.

Åtagande:

Varje barn ska erbjudas rika möjligheter till ett varierande kulturutbud FÖR, AV och MED barn

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn inom enheten får uppleva olika utbud av professionella kulturupplevelser
Kulturaktiviteter/studiebesök är kopplade till tema/projekt
Alla barn inom enheten ges möjlighet till eget kulturskapande
Alla barn har tillsammans med vuxna fått möjlighet att delta i lek/spel/folkkultur och traditioner
IKT (Informations och kommunikations-teknologi) har använts

Åtagandet är uppfyllt då vi ser att:

Barnen använder sina erfarenheter från kulturupplevelser spontant i lek och skapande.

Kommentar

Avdelningarnas tertialrapporter visar att åtagandet är uppfyllt. Vårt uppföljningsarbete visar att barnen använder sina erfarenheter från kultur för, av och med barn spontant i lek och skapande.

Våra representanter i den centrala kulturgruppen har deltagit i de studiebesök som arrangerades centralt samt i de möten som förvaltningen kallar till. Vi har haft två interna nätverk med enhetens kulturansvariga med diskussioner utifrån VP. Kulturansvariga förmedlar information på APT. De öronmärkta kulturpengar som funnits har varit mycket uppskattade av pedagogerna.

I tema/projektarbete har barnen besökt olika museum då det varit möjligt. Barnen besöker regelbundet biblioteket för att låna böcker. Vi har använt olika material i vårt skapande och enhetens policy är att ha materialet är i barnens nivå så långt det är möjligt. Vi har haft besök på förskolorna av professionella utövare. Barnen har också besökt olika föreställningar och spelar själva "spontanteater". Barnen ritar till musik, spelar och leker traditionella lekar. De har även tillverkat egna sagopåsar innehållande stenar, pinnar, tyg mm. Den rytmikpedagog som är anställd på två av enhetens förskolor bidrar till att ge barn rika kulturerfarenheter. Till de iPads som är inköpta finns appar som kan användas i kulturskapandet. Barnen har gjort egna sånger och hejramsor till vårt eget Engelbrektslopp. Exempel på vad som händer runt om på olika avdelningar är att barnen spelat ukulele och haft Nobelfest.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

85% av enhetens föräldrar är nöjda med de kulturerfarenheter som förskolan har erbjudit barnen. Vi hade förväntat oss högre resultat än 85% utifrån årets arbete. Vår analys är att vi behöver bli bättre på att förmedla hur vi arbetar med åtagandet i till exempel månadsbrev.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Nämndmål:

1. Våld, alkohol- och drogbruk ska motverkas och invånare på Östermalm ska uppleva sin närmiljö som trygg

Beskrivning

Det våld som förekommer i stadsdelsområdet ska motverkas. Målet är att minska alkoholkonsumtion och drogmissbruk. Boende ska uppleva sin närmiljö som trygg. Samverkan både inom och utanför förvaltningen ska ske för att uppmärksamma våld i nära relationer och i riskmiljöer. Stödinsatser ska särskilt ges till dem som utsatts för våld i nära relationer.

Förväntat resultat

Att FUSSION medverkar till en fortsatt minskning av ungas alkohol- och drogkonsumtion. Att arbetet kring våld i nära relationer har förbättrats genom väl fungerande rutiner för handläggning, ansvarsfördelning och samarbete, både internt och externt.

Åtagande:

Barnens närmiljö ska vara trygg och säker

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling ligger till grund för varje avdelnings arbete

Barns allergier finns väl dokumenterade på varje avdelning

Barn har deltagit i brandövningar en gång per termin på förskolan

Barnskyddsronder har genomförts
Brandsyn har genomförts
Fel och brister har snabbt blivit åtgärdade
Pärmen "Handlingsplaner" är väl bekant och uppdaterad i varje arbetslag
Barnolycksfallskurs erbjuds årligen

Åtagandet är uppfyllt när:
Pedagogerna skattar barnens närmiljö högt i tertialrapporterna
Minst 80% av föräldrarna upplever närmiljön som trygg och säker
Då inga incidenter anmäls

Kommentar

Åtagandet är uppfyllt:

Avdelningarnas tertialrapporter visar att barnens närmiljö skattas högt. Tyvärr har inte alla boende förståelse för vikten av att stänga grindarna på de gårdar som ägs av bostadsrättsföreningar vilket medför en ökad risk.

Inga större incidenter har skett, Vi har dock konstaterat att det är ett felformulerat mätinstrument och till 2014 kommer det att ändras till att incidenter rapporteras i RISK.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att: 93% av enhetens föräldrar anser att miljön är trygg och säker i förskolan (88% 2012).

Vi har följt vårt systematiska årshjul. Skyddsronder är gjord enligt planering, de fel och brister som upptäckts är anmälda vid behov och de flesta är åtgärdade. Bricka för att förlänga tiden på övergångsställen används av några avdelningar. Alla förskolor hade oförberedd brandövning under våren och förberedd under hösten. Arbetet med att dokumentera barns allergier med nödvändiga uppgifter och fotografier har fungerat bra Barnolycksfallskurs har genomförts två förmiddagar under hösten. Alla avdelningar har en pärm med handlingsplaner som avdelningsansvariga ansvarar för. Kontinuerlig uppföljning sker.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ett gemensamt dokument för enheten om barns allergier ska utarbetas	2013-01-01	2013-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Nämndmål:

Invånare på Östermalm ska erbjudas valfrihet och mångfald

Beskrivning

Förvaltningen verkar för att olika typer av verksamheter och driftsformer inom respektive

ansvarsområden blir kända.

Förväntat resultat

Informationen om valfrihet har nått ut och brukarna har gjort aktiva val. Att fler brukare upplever att de har valfrihet och vet var informationen finns för att kunna göra sina val.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta systematiskt för att informationen på Jämför service ska vara korrekt, tydlig och uppdaterad	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Vi har sett över den information som finns på nätet minst en gång/termin och korrigerat felaktigheter.			

Åtagande:

Vi ska ge information till föräldrar som ansöker om förskola

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Åtagandet är uppfyllt då:

Föräldrar väljer förskola aktivt

Föräldrar känner sig väl informerade om förskolans verksamhet efter besök

Hemsidan är tydlig och har uppdaterad två gånger om året

Kommentar

Förskolechefen eller biträdande förskolechef har regelbundet haft visningar av alla förskolor i enheten. Där har föräldrar fått möjlighet att få svar på sina frågor, tittat på lokalen och bildat sig en uppfattning av förskolan och verksamheten. Vi har följt vår policy att vara lättillgängliga i telefon och svara snabbt på mail. Vi har alltid visningar på dagtid under pågående verksamhet. Många av enhetens pedagoger har uppgett att de får positiva kommentarer i parker och på promenader av stadens medborgare

Vår hemsida uppdaterades juni och december.

84 % av enhetens föräldrar uppger att de haft möjlighet att välja förskola.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2013
 Andel förskollärare av antal anställda	45 %	51 %	50 %	42 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar					
Andelen förskollärare har minskat under året. Tjänsterna har ersatts av barnskötare pga rekryteringsvårigheter i kombination med höga lönekostnader för förskollärare,					
 Andel nöjda föräldrar	91 %		90 %	85 %	2013
 Antal barn per grupp	16,7 barn/avd.	16,3 barn/avd.	16	16	2013
Kommentar					
Antal barn i grupperna kan variera över året som ett resultat av kösituationen, eventuella tomma platser eller barnomsorgsgarantin.					
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,17 st	3,96 st	5,5 st	4,9	2013
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,89	3,62	3,5	3,6	2013
Kommentar					
Pedagogernas utveckling av verksamheten avspeglar sig i resultatet av den egna bedömningen.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Från 2014 finns fyra barnskötare inom enheten som utbildar sig till förskollärare. Vi har också inom enheten personer som på distans utbildar sig till barnskötare.			
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden ta fram aktiviteter för att säkerställa en välfungerande övergång från förskola till förskoleklass.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Stadsdelsförvaltningen har reviderat handlingsplanen för barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter, gäller 2014/2015.			
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att andelen förskolelärare ökar.	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar			
I Stockholm finns brist på utbildade förskollärare vilket innebär konkurrens om sökanden. Vi uppmanar barnskötare i enheten att vidareutbilda sig till förskollärare. Inom enheten går i nuläge 4 barnskötare förskollärarytbildningen.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att öka föräldrarnas kunskaper om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Inom enheten finns ett utarbetat material att använda vid inskolning/utvecklingssamtal samt avslutningssamtal där information om barnets utveckling ges. Vid föräldramöten presenteras avdelningens planering och arbetssätt. Innan inskolningen på hösten informeras nya föräldrar om hur förskolan arbetar för att utveckla barnens kompetenser utifrån styrdokument.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med att dokumentera och följa upp förskolebarnens utveckling.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Inom enheten pågår ett projekt för att utveckla arbetet med pedagogisk dokumentation där varje avdelning har fått handledning. Under hösten har projektet utvidgats med exempel på ett temainriktat arbetssätt för att ytterligare lyfta fram den pedagogiska dokumentationen.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Matematik och naturvetenskap finns levande i verksamheten medan teknik fortfarande är ett område som behöver utvecklas. Vi arbetar nu med att synliggöra tekniken som vi hela tiden har runt oss i vardagen.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Inom enheten finns stor kompetens i att arbeta på ett språkutvecklande sätt. Så gott som 90% av föräldrarna är nöjda med förskolans arbete med att ge barnen möjlighet att utvecklas språkmässigt. Många pedagoger uttrycker svårighet att hitta bra metoder för arbetet med flerspråkiga barn och att göra en bra kartläggning av barnens språkliga domäner. Högläsning är något vi inom enheten prioriterar högt och dagligen. Vi har haft uppskattad internutbildning med logoped anställd i enheten.			

Nämndmål:

Förskolan har goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Beskrivning

Förskolan kompletterar hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen sker därför i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna har möjlighet att inom ramen

för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan.
Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet år 2013 stämmer med läroplanens mål och riktlinjer, stadens indikator samt utbildningsförvaltningens kriterier för tillsyn.

Samverkan

- Förskolan har goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare.
- Förskolan följer barnens utvecklings och lärande.
- Förskolan genomför utvecklingssamtal som till form och innehåll beaktar föräldrarnas behov och synpunkter.

Brukarundersökning

- Förskolorna analyserar de områden i brukarundersökningen där nöjdheten inte är lika hög och utvecklar dialogen och informationen till föräldrar
- Föräldrarna får löpande information om verksamheten och om sitt barn.
- Föräldrarnas idéer och synpunkter hanteras systematiskt och professionellt.

Förskoleklassen

- Förskolorna utvecklar ett ömsesidigt utbyte med skolan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utveckla föräldrastöd som riktar sig till alla föräldrar	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar I enheten finns ingen som under året utbildat sig inom ABC. Intresse finns dock			
✓ Främja det finska språket	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Information har getts till föräldrar om finsk förskola. Inom enheten finns finsktalande personal			

Åtagande:

Vi ska förbereda barnen och ha goda former för övergången till förskoleklass

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Åtagandet är uppfyllt då:

Alla föräldrar erbjudits avslutningssamtal inför skolstart
Särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd
Undervisningen i 5-årsgrupp utgår från enhetens gemensamma dokument
Samarbetet med skolan fungerar enligt gemensam handlingsplan

Kommentar

Samarbete sker i enheten vad gäller arbetet med 5-6-åringarna. Under februari hölls ett nätverk för att diskutera syftet med 5-årsgruppen. Det gemensamma dokumentet reviderades

och lyfter nu bland annat vikten av att barnens intresse ska styra även denna verksamhet mer än tidigare.

Alla föräldrar erbjuds avslutningssamtal inför skolstarten och samtalen utgick från enhetens gemensamma dokument. För de barn som har behövt/behöver särskilt stöd gjordes en gemensam utvärdering tillsammans med föräldrarna.

Samarbetet med skolan har inte fungerat enligt den gemensamma handlingsplanen. Vi tror att det bottnar i att skolorna får barn från många olika förskolor och att det innebär svårigheter utifrån ett organisatoriskt perspektiv.

Åtagande:

Vi ska ha goda former för föräldrasamverkan

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Pedagoger tillsammans med föräldrar skapar en respekt- och tillitsfull relation genom de dagliga samtalen

Föräldrar får muntlig och skriftlig information under inskolningen

Föräldrar erbjuds uppföljningssamtal efter inskolning

Föräldrar erbjuds samtal inför byte av avdelning

Föräldrar erbjuds utvecklingssamtal minst en gång per år

Månadsbrevet har fokus på det pedagogiska arbetet

Barnets pärm finns alltid tillgänglig

Föräldramöte erbjuds en gång per år

Föräldrarepresentant och avdelningsansvarig medverkar i förskolerådet en gång per termin

Åtagandet är uppfyllt då:

Brukarundersökningens resultat visar minst 80% nöjda föräldrar

Kommentar

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

91% av enhetens föräldrar är som helhet nöjd med sitt barns förskola (94% 2012).

83% av enhetens föräldrar anser att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp (88% 2012)

87% av enhetens föräldrar känner sig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten (89% 2012).

84% av enhetens föräldrar anser att de får veta vad förskolan gör för att stödja deras barns utveckling (83% 2012).

93% av enhetens föräldrar anser att de har fått information om förskolans mål och arbetsätt (94% 2012).

91% av enhetens föräldrar rekommenderar sitt barns förskola (94% 2012).

Avdelningarnas tertialrapporter visar att samarbetet fungerar bra. Enhetens genomtänkta

strategi och plan för detta arbete ser vi ger goda resultat. Alla nya föräldrar inbjuds till ett informationsmöte kvällstid innan inskolning. Informationsmöte har även erbjudits föräldrar vars barn byter avdelning. Dessa möten ansvarar först förskolechef/biträdande förskolechef för och därefter pedagogerna på avdelningarna. Föräldrarna får även en mapp med viktig information. Inskolningen lägger grunden till en tillitsfull och professionell relation till föräldrarna. Samtliga avdelningar har påmint om att använda den utarbetade checklistan med punkter som är viktiga att ta upp under inskolningsperioden. Så säkerställer vi att alla får informationen. Utvärderingen visar på vikten av att fånga upp oklarheter och funderingar från föräldrar och diskutera dem i arbetslaget. På så vis bygger vi upp ett förtroende - rak och öppen kommunikation. Utvecklingssamtal och/eller avslutningssamtal eller uppföljningssamtal för nyinskolade barn har erbjudits alla föräldrar. Alla pedagoger använder samma dokument inför och under samtalen för att säkerställa likvärdighet. 11 av våra viktigaste dokument är översatta till engelska.

Alla avdelningar har haft minst ett föräldramöte under året då bland annat brukarundersökningens resultat presenteras och diskuteras.

Under höstterminen har föräldrar på ett lättare sätt fått möjlighet till delaktighet i pågående temaarbete genom att på "temaväggen" fästa post-it-lappar med synpunkter/återkoppling/förslag osv. Uppföljning kommer att ske.

Inskrivningsreglerna av barn har försvårat arbetet för pedagogerna på de förskolor som har större genomströmning. Ofta förekommande inskolningen påverkar verksamheten. Vi hoppas på ett system som gör att det går lättare/snabbare att fördela barnen inför höstterminerna. Ibland kan inte alla barn i samma åldersgrupp flyttas samtidigt till ny avdelning. Detta kan föranleda visst missnöje från föräldrar. Vi försöker tillsammans hitta den bästa lösningen. Alla förskolor har haft förskoleråd under vår- och hösttermin. Förskolerådet protokollförs och skickas ut till alla föräldrar.

Alla avdelningar har nu en bärbar dator samt en funktionsbrevlåda som används i kommunikationen med föräldrar. Från och med i höst har samtliga avdelningar lagt till förskolechef och biträdande förskolechefer i sin maillista då månadsbrev skickas till föräldrar. På så vis får cheferna en större inblick i det pedagogiska arbetet på varje avdelning.

Vi anser oss ha fullföljt uppdraget och den garanti vi utlovat för 2013.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Viss skriftlig övergripande information till föräldrar ska översättas på engelska	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Vissa dokument är översatta till engelska för att underlätta för föräldrar med annat modersmål.				

Nämndmål:

Förskolorna ger varje barn vad de behöver för att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Beskrivning

Lärande och omsorg bildar en helhet. Kunskap anses finnas i olika former där även kreativitet

ingår och barn kan lära på olika sätt där även grupplärande bör förekomma. Barnen ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och skapar delvis ny kunskap. Barns tankar och erfarenheter ligger till grund för verksamhetens innehåll.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet år 2013 stämmer med nivå 4 i stadens indikator för utveckling och lärande.

Förskolan har en dokumenterad rutin för att följa varje barns utveckling och lärande för att kunna utvärdera sina arbetssätt.

Barnen får på olika sätt ta del av alla läroplanens målområden som värdegrund, språk, matematik, skapande, naturvetenskap och teknik. Detta sker genom olika aktiviteter.

Inomhus miljön är genomtänkt. Den är både tydlig och innehåller samtidigt en variation av material och möjliga aktiviteter.

Barnen har i tillräcklig utsträckning ha tillgång till material utifrån förskolans målområden och arbetssätt. Detta innebär bland annat material för skapande, byggande och konstruerande samt matematik, böcker och material för skrivande samt material för rollek.

Förskolan har tillgång till material för naturvetenskapliga experiment och enkel teknik. Så stor del som möjligt av detta material är tillgängligt för barnen utifrån deras förutsättningar.

Urval och tillgänglighet är genomtänkta ur ett könsrollsperspektiv.

Förskolan inventerar den språkliga miljön kring varje barn även utanför förskolan och ha formulerade arbetssätt för hur man i samverkan med berörda föräldrar bäst ska stödja barnets språkutveckling utifrån barnets behov och förskolans förutsättningar.

Detta genomförs så att barnen även får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bibass-nätverket fortsätter sitt arbete	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar Bibassmöten kommer att fortsätta			
 Språknätverket fortsätter sitt arbete	2013-01-01	2014-12-31	

Åtagande:

Varje barn ska erbjudas en pedagogisk miljö som bidrar till barns förmåga, lust och vilja att lära och utvecklas

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den pedagogiska miljön är föränderlig utifrån barngruppens behov
Alla barn har minst en pedagogisk dokumentation/termin där barnets lärprocesser och
lärstrategier belyses
Material och miljö utmanar till utveckling och lärande
Det pedagogiska materialet och miljön synliggör vårt arbete utifrån förskolans
likabehandlingsplan
Multimedia och informationsteknik är kompletterat med Ipad och uppkopplade datorer
Material finns tillgängligt i barnens nivå

Åtagandet är uppfyllt när:

Observationer visar att barnen använder materialet på ett kreativt och utvecklande sätt
Observationer visar att rummen disponeras optimalt

Kommentar

Vi anser åtagandet vara uppfyllt utifrån observationer och diskussioner.

Avdelningarnas tertialrapporter visar att samtliga är mycket nöjda med sitt arbete med att förändra och ha en utmanande miljö utifrån den barngrupp man har just nu. Material finns tillgängligt i barnens nivå i den mån det fungerar på avdelningen.

Årets satsning på pedagogisk dokumentation och temainriktat arbetssätt har varit mycket uppskattat i enheten. En förskollärare arbetar med detta specialuppdrag. Under året har hon haft två föreläsningar för all personal och ett tiotal nätverk. I uppdraget ingår ett utvecklingsarbete med varje avdelning. Det har handlat om pedagogisk dokumentation kopplat till barnens hela förskoletid samt hur det kan integreras med temaarbetet. Fördjupningsarbetet med pedagogisk dokumentation skapar funderingar kring hur man ska lägga upp arbetet. Nyanställda har fått en egen introduktion.

Fler avdelningar bedömer att materialet på avdelningen kompletterats utifrån likabehandlingsplanens intentioner (genus, etnicitet, funktionshinder osv). Man har observerat att samtal och diskussioner har uppkommit mer spontant bland barnen. Detta i sin tur ställer kvar på pedagogen. På planeringsdagen i maj hade vi en uppskattad föreläsning för all personal om jämställdhet i förskolan. Eftermiddagen fortsatte med grupparbete utifrån delar av RFSLs metodmaterial BRYT.

Alla avdelningar har fått bärbar dator och iPad. Tyvärr har ett inbrott på en av förskolorna resulterat i förseningar i leveransen och flera avdelningar har ännu inte fått sin iPad. En pedagog från varje avdelning har gått på föreläsningen "IKT- digitala pedagogiska verktyg i förskolan" och vi har haft två nätverksmöte för att lära av varandra. De avdelningar som har kommit igång med att använda iPaden som komplement i verksamheten är mycket positiva. På ett enkelt sätt kan man titta på bilder, film eller annat som har med temaarbetet att göra. Den fungerar bra som kamera för film och bild och några barn har fått rita bilder och berätta en saga till. Tyvärr fungerar inte iPad och skrivare vilket resulterar i att barnen inte kan vara med och dokumentera på det sätt vi önskat. WLAN är inkopplat på alla förskolor. Att få tekniken att fungera har tagit allt för mycket tid. Vi hoppas att det nu är löst så att alla kan använda den på ett smidigt sätt och fokusera på viktigare saker i det pedagogiska arbetet. Vi efterlyser en centralt placerad IT-pedagog till hjälp.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

89% av enhetens föräldrar anser att miljön i förskolan bidrar till barnens utveckling och lärande (90 % 2012).

90% av enhetens föräldrar anser att deras barns nyfikenhet och lust att lära uppmuntras (91% 2012).

92% av enhetens föräldrar anser att förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga (93% 2012).

91% av enhetens föräldrar anser att deras barn får stöd i att ta egna initiativ och eget ansvar (92% 2012).

94% av enhetens föräldrar anser att pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas (92% 2012).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Föreläsning om Ipad i förskolan	2013-01-01	2013-12-31	
✓ IKT i verksamheten	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Ipads är inköpta till alla avdelningar			

Åtagande:

Varje barn ska ges stöd efter sitt behov

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn blir medveten om och erfar känslan av att göra framsteg

Vi uppmärksammar barn i behov av särskilt stöd i ett tidigt stadium och har ett nära samarbete med barnets föräldrar

Utvecklingssamtal/inskolningssamtal/uppföljningssamtal utgår från enhetens gemensamma dokument

Riktlinjerna i barn och ungdoms folder "Verksamhetsstöd - en gemensam plattform" följs

Förskolans likabehandlingsplan används aktivt i verksamheten

Handlingsplaner för de barn som beviljats verksamhetsstöd följs upp under våren tillsammans med ledningen

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi ser att barnen visar förståelse och respekt för att alla har olika förutsättningar och behov

Kommentar

Vi ser att barnen visar förståelse och respekt för olika förutsättningar och behov och bedömer åtagandet som uppfyllt. Barnen hjälper gärna varandra i olika situationer och de låter varandra vara olika och göra olika.

Avdelningarnas tertiärrapporter visar att alla arbetar mot de förväntade resultaten. Många

barn kan behöva extra stöd under vissa perioder. De barn som är i behov att mer långsiktigt stöd uppmärksammas speciellt. Vi arbetar alltid för att ha ett nära samarbete med föräldrar för att diskutera lösningar. Många lyfter arbetet med att uppmärksamma barnen i ett tidigt stadium och vikten av att ha en öppen och tydlig/rak kommunikation med barnets föräldrar. Vi har ett bra samarbete och stöd av specialpedagog och logoped då behovet finns. Specialpedagogens arbetssätt att observera i barngrupp uppskattas mycket av pedagogerna. Enheten har en representant i stadsdelens Bibass-grupp.

Alla barn uppmuntras att försöka själv utifrån sin utvecklingsnivå. Under detta åtagande ligger arbetet med likabehandlingsplanen som grund. Likabehandlingsplanen och varje avdelnings kartläggning är reviderad. Några avdelningar har börjat och andra har arbetat vidare med materialet "Stegvis" och ser mycket positiva resultat i barngruppen. Att dela upp barngruppen och arbeta i mindre grupper ses som positivt för alla barn. Vi kan tydligt se att barn har acceptans för varandras olikheter.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

94% av enhetens föräldrar anser att deras barn känner sig trygga på förskolan (95% 2012)

Åtagande:

Varje barn ska utveckla sin förståelse och sitt intresse för matematik

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Matematiska begrepp synliggörs

Vi erbjuder planerade aktiviteter med matematik i fokus utifrån barnens intressen och erfarenheter

Vi fångar tillfällena att diskutera och utforska matematik i vardagen

Vi har material i form av sortering, klassificering, jämförande och till bygg- och konstruktionslek

IKT (Informations och kommunikations-teknologi) har använts

Månadsbrev används för att informera om arbetet kring matematik under året

Vi arbetar med aktivitetskorten tillhörande boken "Matematik Ute" eller liknande material

Barn erbjuds tillfällen att i mindre grupper få diskutera och testa egna teorier

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi hör barnen använda matematiska begrepp i lek och utforskande sammanhang

Kommentar

Åtagandet är uppfyllt. Matematiska begrepp används av barnen i lek, samtal, utforskande sammanhang och planerade aktiviteter.

Avdelningarnas tertialrapporter visar att alla arbetat med "matteglasögon på" men olika utifrån barngruppen. Många har integrerat matematik i den övriga verksamheten, andra har planerat matematiksamling, några har kvar "matematikhörnan" t ex. . Fler avdelningar anger att arbetsmaterialet till boken "Matematik Ute" inte har använts, framför allt med de yngre åldrarna. Anledningen till det är att man valt att använda annat material. Vi har arbetat med

matematiken på nätverk utifrån hur man integrerar ämnet i det temainriktade arbetssättet tillsammans med pedagogisk dokumentation. För att ha möjlighet att dokumentera och följa upp barnens tankar delar vi upp barnen i mindre grupper så ofta verksamheten tillåter. Några pedagoger tillsammans med ledningen har gjort ett studiebesök på förskolan Condoren där vi inspirerades av deras bygg och konstruktions material där mycket återvinningsmaterial användes. Vi har bra material men kan komplettera det på många avdelningar. Det finns många bra appar inom det matematiska området med siffror,antal, prepositioner m.m. Månadsbrev har använts för att tydliggöra arbetet.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

89% av enhetens föräldrar anser att deras barn ges stöd i att utveckla sin matematiska förmåga (90% 2012)

Åtagande:

Varje barn ska utveckla sin förståelse och sitt intresse för naturvetenskap och teknik

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen kontinuerligt erbjuds tillfällen att utforska naturen med växter, djur och olika naturfenomen.

Vi har experimenterat och studerat kring vardagsfenomen och teknik

IKT (Informations och kommunikations-teknologi) har använts

Information om arbetet med natur och teknik tagits upp i månadsbrev under året

Naturmaterial kompletterar materialet på förskolan.

Verksamheten erbjuder olika tekniker, material och redskap

Barn erbjuds tillfällen att i mindre grupper få diskutera och testa egna teorier

Åtagandet är uppfyllt när:

Barnen spontant utforskar, frågar och samtalar kring naturvetenskap.

Barnen har egna tankar, funderingar och teorier om teknik i vardagen

Kommentar

Avdelningarnas tertialrapporter visar att det här ämnet är mycket brett. Bakning, så frön, föda upp fjärilslarver, planerade experiment som att gräva ner en plank med olika material för att följa förmultningen är exempel på arbeten. I Tertialrapport 1 visade det sig att alla avdelningar inte gått till skogen under vinterhalvåret vilket är emot enhetens arbetssätt. Detta är något vi har diskuterat på nätverksmötet då vi planerade nästa års åtagande och förväntade resultat. Anledningen var en kall och snöig vinter med ishalka på många ställen vilket gjorde att det var svårt för små barn och vagnar att ta sig fram. Man valde då att gå till mer upplagade ställen. Teknik upplevs fortfarande svårt för många men de som har kommit igång, oftast genom temaarbete, upplever det som uppskattat av både barn, pedagoger och föräldrar. De avdelningar som har kommit igång med att använda iPaden upplever det som mycket positivt i det här ämnet. Exempel på arbetssätt är att först titta på ett experimentprogram från Medioteket och sedan prova själv i grupper och berätta om det på samling. Ett annat exempel är att gå ut i skogen titta/lyssna på fåglar och läsa och höra om dem på iPaden.

Vi har visat hur man kan integrera ämnet i det temainriktade arbetssättet tillsammans med pedagogisk dokumentation. Månadsbrev har använts för att uppmärksamma arbetet.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

89% av enhetens föräldrar anser att deras barn ges stöd i att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen

Åtagande:

Varje barns språkutveckling och kommunikation ska berikas

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Vuxna ser sig själva som språkliga förebilder med ett rikt och nyanserat språk
Planerade aktiviteter både i stor och liten grupp med fokus på språk och kommunikation förekommer varje vecka
För barn med annat modersmål än svenska görs en kartläggning tillsammans med föräldrar
Arbetsätt och material är anpassat även till de barn som har behov av extra stöd i sin språkliga och kommunikativa utveckling
Vi fångar tillfällen till dialog och kommunikation
Bokstäver och symboler finns synliga
IKT (Informations och kommunikations-teknologi) har använts
Månadsbrev används för att informera om arbetet med språk och kommunikation
Barn erbjuds högläsning minst en gång om dagen

Åtagandet är uppfyllt när:

Vi hör barnen använda nya ord och begrepp i lek och samtal

Kommentar

Åtagandet är uppfyllt. Vi hör barn använda nya ord och begrepp i lek och samtal. Barn som ännu inte har orden använder gester som vi tolkar. Många avdelningar bedömer att temaarbetet leder till nya ord och begrepp.

Under vårterminen var en logoped anställd på en av enhetens förskolor. Under den tiden satsade enheten på fortbildning som logopeden höll i. Den uppskattade föreläsningen erbjöds vid fem tillfällen för att så många som möjligt skulle kunna delta. Enhetens förskollärare som under 2013 har i uppdrag att arbeta med pedagogisk dokumentation höll en föreläsning i augusti för samtliga pedagoger. Där visades hur pedagogisk dokumentation kan synliggöra barnets språkliga processer under åren på förskolan.

Avdelningarnas tertiärrapporter visar att samtliga avdelningar anser sig vara språkliga förebilder med ett rikt och nyanserat språk. Vi har översatt 11 av våra viktigaste informations- och samtalsdokument till engelska. Kartläggning av enhetens flerspråkiga barn kan utvecklas. Utvärderingen visar att alla avdelningar inte har gjort en kartläggning tillsammans med föräldrar. Pedagogerna upplever det svårt då barnen talar flytande svenska samtidigt som det kan tala ett annat språk med föräldern. Vad förväntas då i arbetet med flerspråkiga barn? Några avdelningar har kommit igång med att till exempel sjunga eller räkna på olika språk

och använda ord. Vi sätter upp flaggor från barnens länder och skriver välkommen på alla språk. En avdelning har börjat med "spindelkarta" som visar i vilket land barnens språk talas. Alla avdelningarna erbjuder högläsning minst en gång per dag. En föreläsning om "Medveten högläsning och språkutveckling i förskolan" har erbjudits och uppskattats av de som var där. Vid högläsning ingår barns reflektioner och eget berättande kring det lästa. Alla avdelningar har en iPad att använda som komplement i verksamheten för att ytterligare väcka intresse för böcker, läsande och det skrivna språket. Det har visat sig mycket populärt hos barnen. Mycket material och kunskap finns för att anpassa arbetssättet till barn i behov av extra stöd. Vi har även bra samarbete med externa logopedier där behovet har funnits.

Enheten har en representant i förvaltningens centrala språkgrupp.

Resultatet från brukarundersökningen 2013 visar att:

88% av enhetens föräldrar anser att deras barn ges stöd för att utvecklas språkmässigt (89% 2012).

86% av enhetens föräldrar anser att deras barns tankar och ideer tas på allvar (88% 2012)

Åtagande:

Vi ska främja en god hälsa hos varje barn

Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn erbjuds en väl avvägd dagsrytm och stressfri miljö

Alla föräldrar informeras om förskolans policy vid sjukdom

Barn och personal är noggranna med handhygien

Alla vuxna är goda förebilder under måltider

Alla barn erbjuds frukt minst en gång om dagen

Minst 24 % av kosten är ekologisk

Varierad och näringsriktig mat lagas från grunden så långt det är möjligt

Åtagandet är uppfyllt när:

Alla barn är ute minst en gång om dagen

Alla barn erbjuds rytmik och/eller gymnastik minst en gång i veckan

Vi följer Östermalms kostpolicy för förskolor

Kommentar

Åtagandet är uppfyllt, avdelningarnas tertiärrapporter visar att barnen har varit utomhus varje dag med få undantag. Barnen har erbjudits rytmik och/eller rörelse varje vecka. Två av enhetens tre kök är kravcertifierade och vi följer Östermalms kostpolicy. Vi har arbetat för att skapa en lugnare miljö genom att oftare dela upp barnen i mindre grupper. Vi har fortsatt med våra rutiner för att ha en god handhygien. Många föräldrar får muntlig information om pågående sjukdomar bland barnen, det har visat sig effektivare än att sätta upp lappar. Vid inskolningstillfället informeras föräldrar både muntligt och med skriftlig information om vår sjukdomspolitik. Trots det kan förskola och hem ibland ha olika uppfattning om barnens hälsa och vi arbetar för att ha ett professionellt bemötande och utgår från socialstyrelsens riktlinjer

. Vi serverar frukt minst en gång/dag och minst 32% av våra matvaror är ekologiska. Några avdelningar i enheten har barnmassage i avkopplande syfte. Engelbrektsloppet för blivande skolbarn blev en succé, mycket tack vare entusiastiska pedagoger. Att loppet gick av stapeln på Stockholms Stadion i år gav extra glans. Under den veckan var det olika hälsofrämjande aktiviteter varje dag. Det blev starten på en årlig hälsovecka som ska genomföras varje år i maj. Vi följde även upp detta hälsotema med en dag i hälsans tecken under hösten. Hälsocoachmöte över enheten genomförs två gånger per termin och de tar alltid upp aktuella saker på APT.

Åtagande:

Vi ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för demokratiska värden

— Ingen

Förväntat resultat

Vårt dagliga arbete utgår från vår likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling och avdelningens kartläggning

Barnen är medvetna om att deras åsikter har betydelse

Vår verksamhet genomsyras av våra värdeord glädje, engagemang och omtanke

Flickor och pojkar har samma möjligheter utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller

Barnen möts av ett interkulturellt förhållningssätt

Åtagandet är uppfyllt när:

Barnen hjälper varandra

Barnen lyssnar på varandra

Alla barn vågar "ta plats"

Barnen kan lösa små konflikter själva

Kommentar

Avdelningarnas tertialrapporter visar att alla arbetar med att låta barnen träna på att lösa konflikter själva men pedagogen finns alltid i närheten och hjälper till vid behov. Att arbeta utifrån likabehandlingsplanen och ha en verksamhet som genomsyras av glädje, engagemang och omtanke har legat som grund i alla våra diskussioner och våra "förväntade resultat" är i fokus. Likabehandlingsplanen är reviderad utifrån Diskrimineringsombudsmannens riklinjer. Varje avdelning har följt upp sin kartläggning minst en gång, sett över sin miljö utifrån en "checklista" samt gjort en ny kartläggning för arbetet 2014. Fördjupningsarbetet och handledning av pedagogisk dokumentationen har gett några avdelningar insikt att ge mer utrymme för barnens egna åsikter, tankar och frågor. De avdelningar som arbetar med materialet och metoden "Stegvis" uppskattar det mycket och ser positiva förändringar i barngruppen utifrån likabehandlingsplanen. Både materialet Stegvis och att arbeta i mindre grupper underlättar för alla barn att få tillfällen att "ta plats" och även stärkas i att säga ifrån. Samlingen är en stund att arbeta vidare med att "ta plats" och lyssna på varandra. Fler avdelningar är fortfarande i planeringsstadiet i arbetet vad gäller det interkulturella förhållningssättet. Några anser att det fortfarande är svårt att förstå hur arbetet ska läggas upp. Arbetet med tidigare fortbildningssatsning "Könsroller och könsmonster" fortsatte i enheten med en uppskattad föreläsning för all personal om jämställdhet i förskolan på planeringsdagen

i maj. Eftermiddagen fortsatte med grupparbete utifrån delar av RFSLs metodmaterial BRYT. Upplägget för dagen planerades med bland annat enhetens representanter i tidigare nämnda fortbildningssatsning. Avdelningarnas utvärdering visar på vikten av att ha en stabil personalgrupp på avdelningen och att ha tydlig struktur kring administrativa arbetsuppgifter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Revideringsarbete av likabehandlingsplan	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Likabehandlingsplanen reviderades under november.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
— Sjukfrånvaro	6,4 %	6,9 %		4,4 %	VB 2013
Kommentar Vi bedömer sjukfrånvaron som relativt hög. Enheten har haft ett flertal pedagoger sjukskrivna under långa perioder pga av bl a operationer. Även korttidfrånvaron bedöms ha ökat.					

Nämndmål:

Stadsdelsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och för personalens delaktighet och trivsel. Förvaltningens friskvårdspolicy ska vara välkänd av medarbetarna. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenhet, företagshälsovård, försäkringskassa och fackliga organisationer. Cheferna ska ha aktiv kontakt vid nya sjukfall och vara väl förtrodda med och arbeta i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess. Enheterna ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. Varje arbetsplats ska ha skriftliga och väl kända rutiner vid sjukdom.

Förväntat resultat

Resultatet skall vara att personalen känner sig motiverad och delaktig, att sjukfrånvaron är låg och att förvaltningen kan rekrytera nödvändig kompetens.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Svarefrekvens i medarbetarenkät för Östermalms stadsdelsförvaltning	85,94 %		80 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Resultatet av medarbetarenkäten är presenterat och analyserat på APT på samtliga förskolor. Handlingsplaner har ej bedömts aktuella.			
 Erbjudna praktikplatser för personer med funktionsnedsättning från Jobbtorg Resurs, Arbetsförmedlingen, olika arbetsmarknadsprojekt/åtgärder) samt utse ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning.	2012-01-01	2013-12-31	
 Åtgärda arbetsplatsens generella otillgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2012-01-01	2013-12-31	
 Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Medarbetarna inom enheten har varit delaktiga vid utformningen av åtaganden, arbetssätt och förväntade resultat. Varje avdelning reviderar sin arbetsplan efter årets åtaganden i verksamhetsplanen. Vid uppföljningen är varje avdelning delaktig och ger underlag till rapporter om utveckling av arbetet och måluppfyllelse.			

Under APT på samtliga förskolor har resultatet från medarbetarenkäten presenterats. Enhetens styrka är pedagoger som till 100% ser sitt arbete som meningsfullt, vet vilka mål och åtaganden de har och vet vad som förväntas av dem. Dock finns ett uttalat önskemål om mer feedback i det dagliga arbetet. Vi har inte bedömt att några handlingsplaner behöver upprättas i nuläget vad gäller förbättringsarbete utan medarbetarenkäten stärker oss i att fortsätta arbeta i samma goda anda som hittills. Ansvar, delaktighet och utveckling ser vi som ledord i arbetet.

Åtagande:

Enheten ska vara en arbetsplats där medarbetare känner engagemang och delaktighet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personalen inom enheten känner sig delaktiga och motiverade att utveckla och driva verksamheten på ett professionellt sätt

Ett tydligt uppdrag

Låg sjukfrånvaro

Värdeorden glädje, engagemang och omtanke genomsyrar och är levande i verksamhet och förhållningssätt

Förskollärare på alla avdelningar

Förskollärarens uppdrag är tydligt för alla

Barnskötarens uppdrag är tydligt för alla

Verksamhetsstödet uppdrag är tydligt för alla

Arbetslagets uppdrag är tydligt för alla

Åtagandet är uppfyllt då:

Det är tydligt att läroplanens uppdrag ligger till grund för hur verksamheten bedrivs

Medarbetarenkäten visar att delaktighet, trivsel och verksamhetsutveckling inom enheten visar en nöjdhet på minst 80 %

Alla medarbetare har erbjudits medarbetarsamtal

Adekvat fortbildning erbjudits i förhållande till uppdraget

Kommentar

I syfte att utveckla och driva verksamheten framåt erbjuder enheten adekvat fortbildning vilket uppskattas. Under året har vi bland annat satsat internt på pedagogisk dokumentation, temainriktat arbetssätt och små barns språkutveckling. Utöver det har några varit på föreläsning om "Anknytning i förskolan", "Medveten högläsning", "Språkutveckling i förskolan", "IKT i förskolan", "Barnolycksfallskurs". Alla har varit på föreläsningen "Från vardagens gnäll till en verksamhet med hög kvalitet - Förskolans systematiska kvalitetsarbete", "Genuspedagogik i praktik och teori" och "Utsatta barn". Utöver det har några gått på föreläsningar utifrån behov i verksamheten som till exempel teckenstöd och barn i behov av extra stöd.

Vid rekrytering har vi strävat efter att anställa kompetent personal. Ett bättre underlag för medarbetarsamtal är utarbetat. Pedagogernas initiativ att träffas i nätverk tyder på intresse och engagemang. Anställdas specialkompetens används i fortbildningssyfte. Friskvårdsaktiviteter har initierats av enhetens hälsocoacher. All personal har erbjudits medarbetarsamtal och många goda idéer har då framkommit.

Under APT på samtliga förskolor har resultatet från medarbetarenkäten presenterats. Enhetens styrka är pedagoger som till 100% ser sitt arbete som meningsfullt, vet vilka mål och åtaganden de har och vet vad som förväntas av dem. Vi har inte bedömt att några handlingsplaner behöver upprättas i nuläget vad gäller förbättringsarbete utan

medarbetarenkäten stärker oss i att fortsätta arbeta i samma goda anda som hittills. Ansvar, delaktighet och utveckling ser vi som ledord i arbetet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortbildning PIM	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Höstens utbildning i PIM är avslutad enligt plan.			
✓ Inköp av fler datorer för att förbättra pedagogers arbetssituation	2013-01-01	2013-12-31	

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

3.1 Budgeten är i balans

Nämndmål:

Stadsdelens budget ska vara i balans

Förväntat resultat

Säkra prognoser och budget i balans.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	Kommentar
✓ Alla chefer och medarbetare med kostnadsansvar ska vidta åtgärder för att få budget i balans vid befarat överskridande.	2013-01-01	2013-12-31		Enheten gör under året en satsning på IKT samt en intern fortbildningssatsning vad gäller kvalitetsutveckling i det pedagogiska arbetet på avdelningarna. Detta kommer att medföra en kostnad som ej ryms inom årets budgetram. Kostnaden täcks av enhetens resultatfond
✓ Alla medarbetare ska av sin chef få information om förvaltningens samt enhetens budget och kostnadsutveckling under året.	2013-01-01	2013-12-31		Alla medarbetare får kontinuerligt information om enhetens budgetläge vid planeringsdagar/ APT och platsmöten på de enskilda förskolorna.

Åtagande:

I enheten ska ett kostnadseffektivt budgetarbete bedrivas

— Ingen

Förväntat resultat

Säkra prognoser och en budget i balans för enheten

Åtagandet är uppfyllt då:

Enhetens budget är i balans

Kommentar

Enheten har inte en budget i balans i år, vilket inte heller var planerat. Vi har under året satsat på ett utvecklingsprojekt där vi använt oss av vår resultatfond. Ett kostnadseffektivt arbete har trots det skett. Varje förskolas budget har följts upp månadsvis och prognosen för enhetens budget i helhet har kontinuerligt följts. Med hjälp av resultatfonden kommer inget underskott att följa enheten till nästkommande år. Kostnaden för vikarier vid ordinarie pedagogers sjukdom har blivit högre dock än planerat.

Varje avdelning har en egen kassabok där registrering av inköp till avdelningen görs samt av kulturpengen. Detta skapar delaktighet och insyn i enhetens budgetarbete.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	Kommentar
✓	Större ekonomiskt ansvar för varje avdelning i enheten	2013-01-01	2013-12-31		Alla avdelningar inom enheten har ansvarat för en viss summa för förbrukningsmaterial. Man har dessutom förfogat öve kulturpengen för avdelningen.

Uppföljning av driftbudget

Initialt budgeterades för fler barn än som i realiteten varit inskrivna under året. Framför allt har det varit svårt att fylla samtliga platser hos de förskolor som ligger geografiskt i utkanten av enheten. För verksamheten har det stor betydelse att ha fulla barngrupper eftersom en kvalitetssäkring av verksamheten kräver full pedagogstyrka, möjlighet till fortbildning, förnyelse av inventariet och lekmaterial samt vikarier vid ordinarie personals frånvaro.

Prognosen för året visar att med hjälp av enhetens resultatfond kommer budgeten att visa balans.

Investeringar

Vi ser den fortbildningsinsats som gjorts under året som en investering för enheten. En del

av vår resultatfond har nyttjats till intern fortbildning vad gäller pedagogisk dokumentation och temainriktat arbetssätt. Samtliga avdelningar är involverade.

Medel för lokaländamål

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Nämndmål:

Effektivitet och fokus på stadsdelsnämndens kärnverksamheter

Beskrivning

Den gemensamma administrationen ska ge effektiv service till enheterna till en så låg kostnad som möjligt, så att stadsdelsnämndens resurser huvudsakligen används i kärnverksamheterna och kommer invånarna till del.

Förväntat resultat

Enheterna upplever att de får ett bra stöd från den gemensamma administrationen. De administrativa kostnaderna och lokalkostnader (verksamhet 0xxx, gemensam administration) fortsätter att vara låga och helst minskar ytterligare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla medarbetare ska uppmuntras till att föreslå kostnadseffektiva arbetsmetoder.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Alla medarbetare har varit välkomna att bidra med förslag till arbetsmetoder som är kostnadseffektiva. Att förfoga över en egen liten summa/barn på avdelningarna har gett möjlighet till inflytande över enhetens ekonomi.			

Synpunkter och klagomål

Vår policy är att ta alla synpunkter och klagomål på allvar och att snarast bemöta dem. Önskemål ska tillgodoses i den mån det är möjligt och inom de ramar för verksamheten som vi finner rimligt.

De flesta synpunkter som framkommit har varit av en art som snabbt kunnat åtgärdas eller tillgodoses.

87% av enhetens föräldrar anser i brukarundersökningen att de känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten. 94% säger att de som helhet är nöjda med förskolan. Ett resultat vi bedömer som gott.

Övrigt